

Krokem celým rokem

Nevím jak vy, vážení pánové, ale já mám každoročně problém zvyknout si na novou číslici na konci letopočtu; a jak už to tak se mnou bývá, ještě nějaký ten pátek si zvykat budu – přibližně tak do března. Bude to asi tím, že jako většina lidí jsem rád, když mohu počítat s určitými jistotami, mezi něž se mi obvykle tak nějak mechanicky zařadí i letopočet. Na druhou stranu poctivě přiznávám, že by se mi život naprosto beze změn brzy zprotivil, jelikož – rovněž jako většina lidí – tu a tam nějakou tu změnu přece jen uvítám. Aspoň vím, že se mám na co těšit. Mám tu výhodu, že na obě mé záliby je jako dělaný liturgický rok. V něm se také prokousáváme různými dobami a svátky, slavnostmi a památkami, ale jsou to každý rok tytéž doby a svátky, slavnosti a památky. Tedy – pravidelná změna, nebo chcete-li řád ve střídání.

Adventní doba

Od Vánoc si můžeme odvodit adventní dobu – ta má, jak známo, čtyři neděle. Podotýkám, že Vánoce slavíme až 25. prosince, tudíž 24. prosinec je stále obyčejným dnem adventní doby a případně-li na neděli, bude 24. prosince 4. neděle adventní. Můžeme si tedy odpočítat čtyři neděle před 25. prosincem a zjistíme tak, která z nich bude 1. adventní. Bude to neděle mezi 27. listopadem a 3. prosincem.

1. adventní neděle začíná nový liturgický rok. Proč – to je zcela zřejmé: advent je dobou přípravy na oslavy Kristova narození, tedy události, která zahájila novou dobu světových dějin (i když si nejsme přesně jisti, odkdy by se měl náš, tedy křesťanský letopočet vlastně počítat). Advent se pak dělí na dvě části. V té první (do 16. prosince) rozjímáme o očekávání Kristova příchodu od první předpovědi krátce po prvním hříchu až po poslední starozákonní proroky, kteří je ohlašovali. Druhá část adventu, takový „super-advent“, trvá od 17. do 24. prosince, a v ní už máme na zřeteli konkrétní události bezprostředně před Ježíšovým narozením.

Vánoční svátky

Vánoce slavíme každoročně 25. prosince, ať je to neděle nebo úterý. Někteří lidé tvrdí, že toto datum bylo zvoleno jen proto, že tehdy pohanský Řím slavil své svátky – tzv. Saturnalia – a církev toto datum jen převzala a překryla oslavou Kristova narození. Nicméně podle posledních výzkumů se z kusých zpráv, které o této události poskytují evangelia, a z údajů o situaci v židovském národě a na tehdejší náboženské scéně dá téměř s jistotou rekonstruovat, že se tak stalo skutečně kolem 25. prosince. Z evangelíí víme, že devět měsíců před Ježíšovým narozením (tedy v době jeho početí) byla matka Jana Křtitele Alžběta v šestém měsíci a že Jan Křtitel byl počat poté, co jeho otec Zachariáš, kněz z Abišovy třídy, vykonal pravidelnou službu v chrámě. Dobu služby této kněžské skupiny se na základě kumránských nálezu podařilo datovat na 23.–25. září. Jan Křtitel se tudíž narodil skutečně kolem 24. června a Kristus o šest měsíců později. A máme tu naše Vánoce.

Klíčovými daty jsou pro nás dva největší svátky – Vánoce a Velikonoce. Jinými slovy bychom mohli říci počátek a konec Kristova pozemského života. Od těchto svátků se pak odvíjejí všechny další liturgické doby.

Vánoční doba

25. prosincem, slavností Narození Páně, začíná doba vánoční. V ní stojí za pozornost svátek Svaté Rodiny, který připadá na neděli mezi 26. a 31. prosincem. Pokud by se náhodou stalo a neděle by tyto dny minula, nezoufejte, vážení, svátek Svaté rodiny slavít budeme, a to 30. prosince.

Další podstatná data jsou 6. leden, tedy slavnost Zjevení Páně. O ní se dočtete v přesně rok starém čísle tohoto věhlasného časopisu. Po ní pak v duchu přeskočíme dobu asi třicet let, kdy Ježíš žil nenápadným, obyčejným životem v Nazaretě, a přeneseme se na začátek jeho veřejného působení. První důležitou událostí této Kristovy životní etapy byl jeho křest v Jordáně a právě svátek Křtu Páně slavíme v neděli po 6. lednu, tedy v neděli mezi 7. a 13. lednem. Následující den začíná liturgické mezidobí pondělkem prvního týdne.

KLUBOVNÍ SOUTĚŽ

Neznámé poutní místo

Tentokrát pro vás máme speciální úkol. Najděte v okolí svého bydliště nějaké malé, třeba i neznámé poutní místo, může to být kaplička, křížek nebo Boží muka. Napište nám jeho polohu. Pak se pokuste vypátrat, kdo a proč vaše poutní místo postavil, kdy a jestli se k němu váže nějaká legenda. Nakonec si k němu udělejte výlet a určitě ho vyfoťte. Povídání i fotku pošlete do 31. ledna 2008 na kluby@tarsicius.cz a nechte se překvapit, jak vaše poutní místa využijeme!

Postní doba

Velikonocům předchází postní doba se svými čtyřiceti dny a šesti nedělemi. Pokud by vám to nevycházelo do počtu, vězte, že samotné neděle se do ní nepočítají, protože každá neděle jsou vlastně „malé Velikonoce“, kdy se nepostíme. Na jejím počátku stojí Popeleční středa, den přísného postu. Také o ní se dočtete v jednom ze starších čísel. Počet čtyřiceti dní odvozuje od doby Kristova pobytu na poušti, jak o něm čteme v evangeliích.

Výpočet Velikonoc

Zatímco Vánoce mají stabilní datum a okolní svátky se pohybují nanejvýš v rozmezí týdne, mají Velikonoce – přesně vzato slavnost Zmrtvýchvstání Páně – k dispozici větší kalendářní rozptyl. Mohou připadnout na den mezi 22. březnem a 25. dubnem. Je to dáno tím, jak se určuje jejich datum.

Z Písma víme, že Kristus vstal z mrtvých v neděli po židovském svátku Pesach – přímém předchůdci našich Velikonoc. Svátek Pesach se slavil v polovině jarního měsíce, který měl v židovském kalendáři jméno Nisan. A protože Židé používali lunární kalendář (nový měsíc pro ně začínal, když Měsíc na obloze byl ve fázi zvané „nov“), víme, že tenkrát byl úplněk. Chceme-li se tedy co nejvíce přiblížit původním Velikonocům, slavíme ty své – jednoduše řečeno – první neděli po prvním jarním úplňku. Ale to jsou dosti složité výpočty, které raději ponecháme astronomům a matematikům. Jen si všimněte, že letos jsou Velikonoce nezvykle brzo – už 23. března.

Velikonoční doba a Letnice

Slavností Zmrtvýchvstání Páně začíná doba velikonoční. Ta trvá padesát dní – poslední den, je to opět neděle, se slaví slavnost Seslání Ducha svatého alias Letnice. Z biblických Skutků apoštolů víme, že Duch svatý byl seslán právě padesátý den po Velikonocích; tady nemáme žádný prostor na vymýšlení. Rovněž z Písma víme, že čtyřicátý den po svém zmrtvýchvstání vstoupil Kristus na nebesa. Proto také ve čtvrtek po 6. velikonoční neděli, tedy 40 dní po Velikonocích slavíme Nanebevstoupení Páně.

Mezidobí

Po svatodušních svátcích pokračuje opět liturgické mezidobí. V něm se však slaví ještě několik pohyblivých svátků, které odvozujeme od Velikonoc. Je to slavnost Nejsvětější Trojice týden po slavnosti Seslání Ducha Svatého, slavnost Těla a Krve Páně následující čtvrtek a slavnost Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v pátek dalšího týdne.

K čemu je mezidobí?

Název by nám napovídal, že je to jen jakási „vycpávka“ mezi významnými svátky a dobami. To bychom však těmto časům křivdili. V liturgickém mezidobí si totiž připomínáme dobu Kristova veřejného působení, učení a hlásání evangelia. Do ní spadá například takzvaných osmero blahoslavenství, o čemž se dočteme v 5. kapitole Matoušova evangelia. Zkuste si je za domácí úkol přečíst a uvést je do života. Ujišťuji vás, že na to, abychom se podle nic naučili žít, nám jedno mezidobí stačit nebude.

Konec liturgického roku

Poslední neděli liturgického mezidobí je slavnost Ježíše Krista Krále. Ta nám – coby slavnost na konci liturgického roku – připomíná Kristův druhý příchod s královskou mocí a vládou na konci všech věků. Následující neděle je již 1. adventní a patří do nového liturgického roku. Pokud byste si chtěli započítat, berete slavnost Ježíše Krista Krále jako 34. neděli v mezidobí a pak můžete odpočítávat až do konce doby velikonoční. Zastavíte se někde u 6. až 10. neděle.

Při pohledu do kalendáře zjistíme, že o nějakou tu neděli v mezidobí přijdeme – mezidobí začíná v lednu, neděle po Křtu Páně je 2. v mezidobí, pak končí před Popeleční středou a jaksí pokračuje až dlouho po Velikonocích. Ale nemějte strach – protože jsou Velikonoce svátkem značně pohyblivým, určitě se po roce či po dvou všech příslušných mezidobních týdnů dočkáte. Jen to chce vytrvale sloužit.

Šťastné a veselé mezidobí!